

ANALYSE

DE ACTUALITEIT ROEPT VAAK JURIDISCHE VRAGEN OP. IN DEZE RUBRIEK ANALYSEERT DE JURISTENKRANT DE JURIDISCHE ACHTERGRONDEN VAN EEN ACTUEEL THEMA.

Sperperiode

Op maandag 6 december ging de sperperiode van start. Tijdens deze periode die traditioneel aan de soldenperiode voorafgaat, is het in principe verboden om prijsverminderingen aan te kondigen. Heel wat ondernemingen blijken tijdens de sperperiode toch allerhande kortingsacties te organiseren. Overtreden zij de wet of werd de sperperiode door de nieuwe wet marktpraktijken tot een nulliteit herleid?

Het principe is alvast eenvoudig. Het is verboden om een prijsvermindering aan te kondigen die tijdens de sperperiode van toepassing is (artikel 32 WMPC). Het verbod geldt zowel voor aankondigingen die vóór als tijdens de sperperiode worden gedaan. Bij de hervorming van de oude wet handelspraktijken begin dit jaar kwam het concept van de sperperiode onder zware druk te staan. Uiteindelijk werd besloten om de sperperiodes in de nieuwe wet marktpraktijken te behouden, voornamelijk ter ondersteuning van de detailhandel in de kledingsector. De impact ervan werd echter aanzienlijk ingeperkt. De sperperiodes lopen voortaan van 6 december tot het begin van de wintersolden (3 januari) en van 6 juni tot het begin van de zomersolden (1 juli). Telkens drie weken korter dan in de wet handelspraktijken.

Het principiële verbod om tijdens de sperperiode prijsverminderingen aan te kondigen kent een aantal wettelijke beperkingen en nuances. Die bieden ondernemingen heel wat mogelijkheden om tijdens de sperperiode toch prijsverminderingen aan te kondigen. Het verbod is uitdrukkelijk beperkt tot de sectoren kleding, lederwaren en schoenen. Voor alle goederen die niet tot deze categorieën behoren, kunnen ook tijdens de sperperiode prijsverminderingen worden aangekondigd. Voorts is het toepassingsgebied, zelfs in de geïsoleerde sectoren, beperkt tot de verkoop van goederen. Voor diensten kunnen prijsverminderingen wel. Tot slot mag van het verbod worden afgeweken tijdens een occasionele handelsmanifestatie, die niet langer dan vier dagen duurt, slechts eenmaal per jaar wordt gehouden en (mede)georganiseerd wordt door een plaatselijke vereniging van ondernemingen.

Daarnaast blijken ondernemingen in de praktijk nog allerlei andere afwijkingen op het principe van de sperperiode toe te passen. Ook die zorgen ervoor dat het in het straatbeeld dezer dagen soms lijkt alsof het concept niet langer bestaat. Strikt genomen stroken deze praktijken niet met de gedachtegang die aan de reglementering van de sperperiode ten grondslag ligt. Niettemin heeft de wetgever er - al dan niet bewust - toch de nodige ruimte voor gelaten. Een eerste voorbeeld zijn de 'fluistersolden'. Enkel de *aankondiging* van een prijsvermindering die tijdens de sperperiode uitwerking heeft, is verboden. Het *toekennen* van een prijsvermindering zonder dat die wordt aangekondigd, kan wel.

Een andere praktijk die bijzonder populair is gebleken, is het gezamenlijk aanbod. Vroeger werd een gezamenlijk aanbod dat een prijsvermindering impliceert (bijvoorbeeld 'tweede artikel aan halve prijs') tijdens de sperperiode niet toelaatbaar geacht. In een toelichting bij de nieuwe wet marktpraktijken stelt de administratie echter uitdrukkelijk dat alle gezamenlijke aanbiedingen, zonder onderscheid, steeds toegelaten zijn, zowel buiten als tijdens de sperperiode.

Ook zogenaamde *cashback* acties, waarbij de consument na zijn aankoop een deel van de verkoopprijs terugkrijgt, zijn voortaan tijdens de sperperiode toegelaten. De wet verbiedt weliswaar om kortingstitels die recht geven op een prijsvermindering tijdens de sperperiode te verspreiden, maar laat de tweede soort gereguleerde kortingstitels, namelijk titels die recht geven op terugbetaling, ongemoeid.

Een laatste manier waarop het verbod van de sperperiode uit de weg kan worden gegaan, is door voorwaardelijke prijsverminderingen toe te passen. Een prijsvermindering in de zin van de wet marktpraktijken ligt immers pas voor wanneer er sprake is van een prijsvermindering ten opzichte van een voorheen (voor iedereen) toegepaste prijs. Enkel de aankondiging van dit soort prijsverminderingen is tijdens de sperperiode verboden. Prijsverminderingen die slechts onder bepaalde voorwaarden worden toegekend, kunnen tijdens de sperperiode wel. Het betreft ondermeer prijsverminderingen in ruil voor een tegenprestatie van de consument (bijvoorbeeld inruilacties), op basis van bepaalde eigenschappen van de consument of naargelang de wijze waarop een transactie tot stand komt (bijvoorbeeld 'internetskorting').

De impact van de sperperiode op het economische leven mag tegen deze achtergrond niet meer worden overschat. Ondernemingen beschikken over verschillende mogelijkheden om toch prijsverminderingen aan te kondigen en toe te kennen, zonder de wet te overtreden.

Het is echter de vraag hoe lang er nog van aanvaring met de regels over de sperperiode sprake zal zijn. Sinds het VTB/VAB-arrest van het Hof van Justitie valt de verenigbaarheid van de sperperiode met de richtlijn oneerlijke handelspraktijken immers nog moeilijk te verdedigen. Een (ondertussen al aangevochten) beschikking van de voorzitter van de rechtbank van koophandel in Brussel in een zaak tegen kledingketen ZEB (28 juni 2010) ging alvast volledig in die richting. Centrale vraag in de discussie is of de sperperiode een regel is die *uitsluitend* de bescherming van de eerlijke concurrentieverhouding tussen ondernemingen nastreeft, of als die ook de verhouding tussen ondernemingen en consumenten betreft. In dat laatste geval valt de regel binnen het door de richtlijn geharmoniseerde gebied, en is de Belgische wet, gelet op het principe van maximale harmonisatie, strijdig met de richtlijn.

De afgelopen maanden werden daarover verschillende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie. Met de komst van de wet marktpraktijken en de talrijke omzeilingmogelijkheden werd de impact van de sperperiode al in grote mate gereduceerd. De aanzet voor de zwanenzang, zo lijkt het nu. Als het Hof straks tot strijdigheid van de Belgische regels met de bepalingen van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken besluit, betekent dat het definitieve einde van een concept dat de afgelopen 25 jaar het uitzicht van het Belgische commerciële landschap mee heeft helpen bepalen.

Diederik Bruloot, assistent, Instituut Financieel Recht, UGent

© Belga

Vzw touché wint Prijs voor Mensenrechten

'Agressie voorkomen kan je terugverdienen'

Al drie jaar boeken enkele hulpverleners uit Gent succes met een bijzondere aanpak van een vaak vergeten en gestigmatiseerde doelgroep: (ex-)gedetineerden. 'Wij beschouwen agressie als een kracht die ons vooruit stuwt in het leven en die we op een positieve manier kunnen aanwenden', zeggen de medewerkers van de vzw touché. Ze leren criminelen hoe ze geweld kunnen kanaliseren. Maar dat moet de vzw wel met heel beperkte middelen doen. Voor hun inspanningen krijgen ze nu de Prijs voor de Mensenrechten en touché hoopt dat die erkenning voor een kentering kan zorgen.

Bart Aerts

De Liga voor Mensenrechten reikt ieder jaar op de Internationale dag voor de Mensenrechten een prijs uit aan een persoon of organisatie die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de mensenrechten. Dit jaar valt die eer de vzw touché te beurt. De Prijs voor Mensenrechten is een eerbetoon aan diegenen die zich voor mensenrechten inzetten, maar wil tegelijkertijd voor het voetlicht brengen dat er - ook in België - nog genoeg te doen is als het om de rechten van mensen gaat, zowel op wetgevend vlak als in de praktijk.

Dat laatste is dan zeker *touché* als het over de *core business* van de winnende vzw gaat. De uitwerking van een 'transmuraal begeleidingsaanbod voor (ex-)gedetineerden rond agressie' is uniek in België en was puur pionierswerk. In maart 2007 richtten enkele hulpverleners uit het forensisch welzijnswerk de vzw op om een bijdrage te leveren aan het verminderen van agressie in de samenleving. Medewerkers Moira Verhofstadt, Marjan Gryson, Katrien Dalle en Bart Haes vertellen hun verhaal.

'We zijn gestart met de vzw omdat het ontoreikende, want gefragmenteerde begeleidingsaanbod ons frustreerde. (Ex-)gedetineerden hebben begeleiding nodig om op een constructieve manier te resocialiseren. Ons transmuraal aanbod is nieuw. Wij volgen ze van binnen de gevangenis tot buiten. Zo willen we meewer-

ken aan een meer zinvolle, meer humane en geloofwaardige strafuitvoering.'

- Waaruit bestaat jullie aanbod voor gedetineerden?

'Creatief met agressie' is onze penitentiaire groepstraining voor gedetineerden. Die training loopt sinds september 2008 in de gevangenis van Oudenaarde. Om de twee weken hebben we sessies van drie uur. Eén module omvat tien sessies. We werken met een halfopen groep. Om de vijf sessies kunnen nieuwe deelnemers instappen. Kandidaten kunnen zichzelf inschrijven via een rapportbriefje, of worden doorverwezen via de psychosociale dienst of via justitieel welzijnswerk.'

- En wat doen jullie voor ex-gedetineerden?

'Verder met agressie' is ons postpenitentiair individueel begeleidingsaanbod. Ex-gedetineerden kunnen aangemeld worden voor een individuele agressiebegeleiding door de psychosociale dienst van de gevangenis, justitieel welzijnswerk, het justitiehuis of een advocaat. Wanneer cliënten zichzelf aanmelden, wordt contact opgenomen met één van de vermelde diensten. Momenteel bieden we begeleidingen aan in het kader van voorlopige of voorwaardelijke invrijheidsstelling, uitgangsvergunningen, beperkte detentie of elektronisch toezicht in de voorbereidingsfase van een VI en elektronisch toezicht voor minstens zes maanden. Naast de individuele begeleiding kunnen cliënten ook inschrijven voor een maandelijks groepsaanbod dat bestaat uit het aanleren van

Cassatie verduidelijkt wet kruispuntbank ondernemingen

Opnieuw moet het Hof van Cassatie vertalingsproblemen in een wet oplossen via een onderzoek naar de bedoeling van de wetgever. Deze keer interpreteerde het Hof van Cassatie een bepaling uit de wet op de kruispuntbank voor ondernemingen.

Eric Brewaeyts

Artikel 14 van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen bepaalt dat elk op verzoek van een handels- of ambachts-onderneming betekend deurwaardersexploot steeds het ondernemingsnummer moet vermelden. Doet het dat niet, dan wordt de zaak voor controle uitgesteld. Is de onderneming niet ingeschreven, dan is haar vordering niet ontvankelijk. Als blijkt dat de eisende handels- of ambachtsonderneming wel is ingeschreven in de Kruispuntbank, maar haar vordering gebaseerd is op een activiteit waarvoor de onderneming bij het instellen van de vordering niet was ingeschreven, dan is de vordering van die

onderneming ook onontvankelijk. De onontvankelijkheid is evenwel gedekt, zegt de wet, als zij niet voor elke andere exceptie of verweermiddel wordt ingeroepen.

Ik schreef ooit, naar aanleiding van een arrest van het Grondwettelijk Hof, dat de wetgever in 2003 niet uitblonk door een grote kennis van het gerechtelijk recht. Hij kende blijkbaar niet het verschil tussen een deurwaardersexploot

“ Het Hof van Cassatie doet soms regeringen vallen, maar in dit geval springt het de wetgever vol goede wil te hulp. ”